

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

2.1.2025
luvn.fi

Tietoa sopimusomaishoidosta omaishoitajalle 2025

Tietoa sopimusomaishoidosta omaishoitajalle

Tässä oppaassa kerrotaan sopimusomaishoitajuudesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Sopimusomaishoitajuus alkaa, kun omaishoidettava on saanut päätöksen omaishoidon tuen alkamisesta ja omaishoitajan kanssa tehdään omaishoitosopimus.

Omaishoidon tuki perustuu lakiin omaishoidon tuesta (937/2005). Lain tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon toteutumista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja tukea omaishoitajan työtä.

Palvelujen järjestämisessä noudatetaan voimassa olevia Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen omaishoidon tuen myöntämisperusteita sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistä koskevaa lainsäädäntöä, mm.

- Laki omaishoidon tuesta 937/2005
- Sosiaalihuoltolaki 1301/2014
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 980/2012
- Työsopimuslaki 55/2001
- Julkisten alojen eläkelaki 81/2016
- Työntekijän eläkelaki 395/2006
- Työtapaturma- ja ammattitautilaki 459/2015
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä 569/2009
- Sairausvakuutuslaki 1224/2004
- Vuorotteluvapaalaki 1305/2002

Sisällys

1	Omaishoitajana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella	1
1.1	Hoitopalkkiot ja niiden maksaminen.....	2
1.2	Omaishoitajan ilmoitusvelvollisuus	3
1.3	Asiakasmaksut.....	3
1.4	Omaishoidon päättyminen.....	4
2	Omaishoitajan vapaat 2025.....	4
2.1	Vapaan kertyminen ja pitäminen.....	5
3	Omaishoitajan vapaan vaihtoehdot 2025	6

1 Omaishoitajana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella

Omaishoidosta laaditaan omaishoitajan ja hyvinvointialueen välillä toimeksiantosopimus Oima-järjestelmässä.

- Oiman käytön ohjeet löytyvät nettisivuiltamme **www.luvn.fi/oima**
- Pääset käyttämään Oima-palvelua, kun luot tilin Oima-palveluun.
- Tilin luomiseen tarvitset toimivan sähköpostiosoitteen sekä pankkitunnukset tai mobiilivarmenteen.
- Tilin luominen onnistuu sen jälkeen, kun hyvinvointialue on lisännyt sinut Oimaan omaishoitajaksi.
 1. Mene Oiman kirjautumissivulle: **minun.oima.fi**
 2. Aloita tilin luominen Oima-palveluun painamalla "Luo ilmainen tili"-nappia.

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) mukaisessa työsuhteessa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueeseen eikä hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoitosopimus on yleensä voimassa toistaiseksi. Erityisestä syystä sopimus voidaan tehdä määräaikaisena. Sopimuksella omaishoitaja sitoutuu vastaamaan omaishoidosta hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti, toimimaan hoidettavan edun mukaisesti ja yhteistyössä hyvinvointialueen omaishoidosta vastaavan työntekijän sekä muiden hoitoon osallistuvien tahojen kanssa. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue sitoutuu vastaamaan sopimuksen mukaisen hoitopalkkion maksamisesta sekä muista lakisääteisistä velvollisuuksistaan omaishoidon tuen järjestäjänä.

Sopimusta voidaan tarvittaessa tarkistaa. Omaishoidon tuen kokonaisuutta arvioidaan kotikäynnillä vuosittain tai tarpeen mukaan (omaishoitotilanteen muuttuessa tai muutoksia ennakoiden). Käyntien tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaisen omaishoidon toteuttamista ja turvata riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen. Käynnillä arvioidaan myös omaishoidon tuen myöntämisperusteiden täyttymistä ja hoitoisuusluokkaa. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa päivitetään

tarvittaessa. Mikäli tilanne on olennaisesti muuttunut, omaishoidon tuesta tehdään uusi päätös ja sopimus.

1.1 Hoitopalkkiot ja niiden maksaminen

Omaishoitajille maksettavat hoitopalkkiot porrastuvat kolmeen luokkaan omaishoitajan antaman hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella.

Omaishoidon tuen palkkiot vuonna 2025:

1. Päivittäinen toistuva hoidon tarve 472,15 euroa/kk
2. Ympäri vuorokautinen hoidon tarve 848,99 euroa/kk
3. Erittäin vaativat vaiheet 1644,00 euroa/kk.

Hoitopalkkioiden määrästä ja alimmista hoitopalkkioista säädetään laissa omaishoidon tuesta (937/2005). Hoitopalkkio voidaan sopia pienemmäksi omaishoitajan esittämästä syystä. Hoitopalkkion maksaminen aloitetaan vasta, kun omaishoitaja on allekirjoituksellaan hyväksynyt omaishoitosopimuksen.

Hoitopalkkio maksetaan omaishoitajalle kuukausittain. Omaishoitajalle maksettava hoitopalkkio on veronalaista tuloa, josta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue pidättää ennakkoveron ja suorittaa eläkevakuutusmaksun.

Omaishoitajalla pitää olla omaishoitoon yksilöity verokortti voimassa. Tällöin verokortin tiedot saadaan Oimaan suoraan verottajalta.

Lisätietoja palkkionmaksuun liittyen:

- luvn.fi/oima
- minun.oima.fi (sopimus, palkkiolaskelma, verokorttitieto)
- Vammaispalvelujen neuvonta (hoidettava alle 65 v)
puh. 029 1512 425
- Ikääntyneiden palvelujen omaishoidon sihteerit
(hoidettava +65 v) puh. 029 151 5856
ma, ti, ke klo 9–10.30 (suomenkielinen palvelu)
ke klo 9–10.30 (ruotsinkielinen palvelu)

1.2 Omaishoitajan ilmoitusvelvollisuus

Omaishoitajalla on ilmoitusvelvollisuus, jos hoidossa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia.

Omaishoitajalla on velvollisuus ilmoittaa omaishoidon keskeytymisestä viipymättä. Omaishoito voi keskeytyä eri syistä. Hoitopalkkion maksaminen keskeytetään

- 30 vrk jälkeen, jos keskeytys johtuu hoidettavan henkilön terveydentilasta (Laki omaishoidon tuesta 937/2005, §9)
- 5 vrk jälkeen, jos keskeytys johtuu omaishoitajasta tai muusta kuin hoidettavan terveydentilaan liittyvästä syystä. Omaishoitajan sairastuessa hyvinvointialue on velvollinen järjestämään hoidon omaishoidettavalle.
- 30 vrk jälkeen, jos omaishoitaja ja/tai hoidettava oleskelevat ulkomailla. Epäselvissä tilanteissa hyvinvointialue voi keskeyttää omaishoidon tuen hoitopalkkion maksamisen tilapäisesti tai irtisanoa omaishoitosopimuksen.

Mahdolliset keskeytykset vähennetään seuraavien palkkionmaksujen yhteydessä tai liikaa maksettu hoitopalkkio peritään takaisin.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue vakuuttaa omaishoitosopimuksen tehneen omaishoitajan työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) §3:n mukaisella vakuutuksella. Omaishoitoa toteutettaessa sattuneesta omaishoitajan tapaturmasta tulee ilmoittaa omaishoidon tuen työntekijälle viipymättä.

1.3 Asiakasmaksut

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen asiakasmaksut löytyvät Sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksut -sivulta. Asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä voi hakea taloudellisen tilanteen perusteella. Lisätietoja löytyy Sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksujen alentaminen tai perimättä jättäminen -sivulta.

1.4 Omaishoidon päättyminen

Hyvinvointialue voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden kuukauden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopimus voidaan purkaa välittömästi. Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana omaishoito käy tarpeettomaksi. (937/2005.) Omaishoitajan menehtyessä sopimus päättyy ja hoitopalkkion maksaminen lakkautetaan välittömästi. Omaishoitajan tulee ilmoittaa irtisanomisesta kirjallisesti tai puhelimitse omaishoidon tuesta vastaavalle työntekijälle.

2 Omaishoitajan vapaat 2025

Omaishoitajan vapaan järjestelyistä sovitaan omaishoidon tuen työntekijän kanssa. Omaishoitajan vapaa voidaan järjestää omaishoitotilanteeseen esimerkiksi seuraavilla tavoilla: sijaisomaishoidolla, palveluasumisyksikössä, perhekodissa tai palvelusetelillä kotiin tuotavina hoivapalveluina.

Omaishoidettavalta peritään vapaan aikaisesta hoidosta asiakasmaksu 12,80e/vrk (v.2025). Vuorokausi voidaan tarvittaessa jakaa kahteen osavuorokautiseen palveluun, joista veloitetaan 6,40 euroa/kerta. Esimerkiksi kahteen osavuorokautisen perhehoidon tai kahteen kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille -palvelukertaan. Asiakasmaksua ei peritä palvelusetelillä järjestetystä palvelusta (Asiakasmaksulaki 12 §), eikä asiakkailta, joilla omaishoidon tuki on osa (1987/380) 8 §:n mukaista palveluasuminen kotiin -palvelukokonaisuutta. Omaishoidon vapaiden asiakasmaksuja ei peritä rintamaveteraaneilta.

Vapaan aikaisista palveluista peritään maksuna 12,80 euroa vuorokaudelta. Maksu peritään aikuisilta ja lapsilta. Asiakasmaksun lisäksi ei peritä erillismaksuja aterioista tai muista palvelupakettiin kuuluvista palveluista. (Asiakasmaksulaki 6 b §, 6 c §.) Vuorokausi voidaan tarvittaessa jakaa kahteen osavuorokautiseen palveluun, joista

veloitetaan 6,40 euroa/kerta (osavuorokautinen perhehoito tai kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille -palvelukerta).

Maksu koskee omaishoitolain (937/2005 §4) mukaisesti järjestettyjä omaishoitajan vapaan aikaisia palveluja sekä sosiaalihoitolaain (1301/2014 §27b) mukaisesti järjestettyjä omaistaan tai läheistään päivittäin sitovasti hoitavan henkilön vapaan ajaksi järjestettäviä palveluja.

Asiakasmaksua ei peritä palvelusetelillä järjestetystä palvelusta (Asiakasmaksulaki 12 §), eikä asiakkailta, joilla omaishoidon tuki on osa vammaispalvelulain (1987/380 8 §) mukaista palveluasuminen kotiin palvelukokonaisuutta. Omaishoidon vapaiden asiakasmaksuja ei peritä rintamaveteraaneilta.

Omaishoidon vapaan maksuja sovelletaan lakisääteisiin omaishoidon vapaan jaksoihin toteuttamistavasta riippumatta. Esimerkiksi silloin, kun omaishoidon vapaa järjestetään perhehoitona, sovelletaan omaishoidon vapaan maksuja, ei perhehoidon.

2.1 Vapaan kertyminen ja pitäminen

Omaishoitotosopimuksen tehneellä omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti, jos hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin.

Omaishoitajalle suositellaan vapaiden pitämistä säännöllisesti kuukausittain, mutta vapaita voi myös säästää ja pitää kuuden kuukauden kuluessa vapaaoikeuden muodostumisesta. Esimerkiksi heinäkuussa kertyvät vapaapäivät voi käyttää heinä-joulukuun välisenä aikana, ja elokuussa kertyvät vapaapäivät voi käyttää aikavälillä elokuu-tammikuu. Poikkeuksena palvelusetelipalvelut, joiden määrästä ja voimassaolosta on sovittava erikseen etukäteen. Vapaat tulee käyttää omaishoitotosopimuksen voimassaoloaikana.

Vapaan kertymiskausi	Ansaitut vapaat	Käytettävä viimeistään
tammikuu	3	kesäkuu
helmikuu	3	heinäkuu
maaliskuu	3	elokuu
huhtikuu	3	syyskuu
toukokuu	3	lokakuu
kesäkuu	3	marraskuu
heinäkuu	3	joulukuu
elokuu	3	tammikuu
syyskuu	3	helmikuu
lokakuu	3	maaliskuu
marraskuu	3	huhtikuu
joulukuu	3	toukokuu

3 Omaishoitajan vapaan vaihtoehdot 2025

Perhehoito

- Osa- tai ympärivuorokautista hoivaa ja yhteistä tekemistä valmennetun perhehoitajan luona (perhekodissa) tai hoidettavan kotona.
- Soveltuu, jos hoidettavalla ei ole yöaikaisen avun tarvetta, haastavia käytösoireita tai sairaanhoidollisia toimia perhehoidon aikana.

Sijaisomaishoito

- Omaishoitoperheen oma läheinen tai tuttava tekee sopimuksen hyvinvointialueen kanssa ja sijaistaa vakituista omaishoitajaa.

Omaishoitajan vapaan aikainen hoito kotona palvelusetelillä

- Hoitoa ja huolenpitoa yksityisen palveluntuottajan avulla hoidettavan kotona, arvo 167 € / omaishoitajan vapaavuorokausi.
- Pyydä seteli etukäteen. Valitse tuottaja hyväksytyistä palvelusetelituottajista (www.parastapalvelua.fi).

Kuntouttava päivätoiminta ikääntyneille

- Toimintakykyä edistävää ryhmämuotoista toimintaa hoidettavalle noin 4–6 tuntia kerrallaan, yleensä kerran viikossa.

Lyhytaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen

- Suunniteltu hoitojakso hoivakodissa/asumisyksikössä, soveltuu runsaasti apua tarvitsevalle.